

**IZVJEŠTAJ O SAOBRAĆAJNO-PREVENTIVNOJ AKCIJI KONTROLE
TEHNIČKE ISPRAVNOSI PUTNIČKIH MOTORNIH VOZILA
«PUTUJTE SIGURNO»**

Sarajevo, august 2016. godine

U periodu od 01. jula 2016. godine do 06. augusta 2016. godine. Bosanskohercegovački auto-moto klub je organizovao akciju preventivne kontrole tehničke ispravnosti i pripreme motornih vozila za sezonu godišnjih odmora pod nazivom "Putujte sigurno", (u daljem tekstu akcija).

Akcija je imala za cilj preventivnu kontrolu uređaja i sklopova na motornim vozilima, te otklanjanje manjih kvarova, uočenih tokom kontrole vozila, na licu mjesta od strane mehaničara Službe pomoći na cesti. Također cilj je bio da se na terenu izvrši snimanje stanja tehničke ispravnosti putničkih motornih vozila metodom slučajnog uzorka i ustanovi stanje ispravnosti voznog parka, prosječni broj pređenih kilometara, kao i starost voznog parka u Federaciji BiH.

Akcija je organizovana i realizovana u saradnji sa Kantonalnim MUP-a, te lokalnim auto-moto klubovima, na dvadeset devet (29) lokacija.

Kontrola vozila vršena je u periodu od 09 do 17 sati po unaprijed određenom planu realizacije.

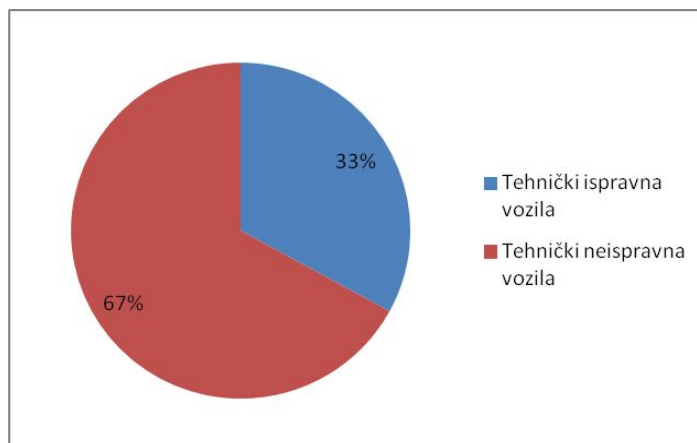
U realizaciji akcije je korišteno jedno specijalno vozilo opremljeno dijagnostičkom opremom :

- Mototester
- tester za ispitivanje stanja akumulatora, alternatora,
- uređaj za mjerenje gustine elektrolita u akumulatoru,
- uređaj za mjerenje tačke mržnjenja rashladne tekućine,
- uređaj za mjerenje tačke mržnjenja tekućine za pranje vjetrobranskog stakla,
- uređaj za kontrolu ispravnosti svjetlosnog snopa,
- uređaj za mjerenje dubine profila i pritiska vazduha u pneumaticima
- uglomjer za kontrolu zračnosti sistema za upravljanje
- uređaj za ispitivanje pritiska sile kočnja na pedalima kočnice

Za svako metodom slučajnog uzorka zaustavljeno motorno vozilo popunjen je obrazac "Formular pregleda i dijagnostike vozila" , na osnovu kojih su grupisani nedostaci na vozilima. Prikupljeni podaci prikazani su tabelarno i grafički.

Ukupno je pregledano 619 motornih vozila od čega je ustanovljena neispravnost na 419 motornih vozila što čini 67 %, a ispravno je bilo 206 motornih vozila tj. 33 %.

Prosječan broj pređenih kilometara kontrolisanih vozila je 279.632 km, dok je njihova prosječna starost 20 godina.

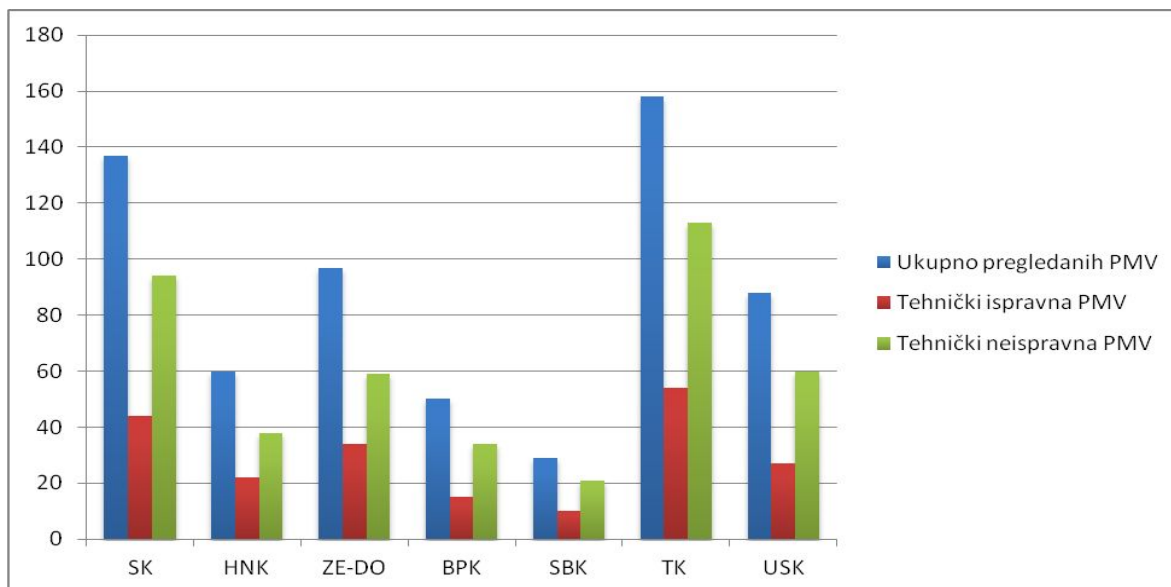

Grafik 1. Procentualni prikaz ukupnog broja ispravnih/neispravnih vozila

Prikupljeni podaci sa brojem pregledanih vozila, brojem neispravnih i ispravnih vozila prikazane su pojedinačno za svaki kanton, na osnovu čega je vidljivo da je najveći procenat neispravnih vozila uočen na području Tuzlanskog (81,25%), Unsko-sanskog (76,4%) i Srednjobosanskog kantona (68,9%).

KANTON	Broj kontrolisanih PMV	TEHNIČKI ISPRAVNIH PMV	TEHNIČKI NEISPRAVNIH PMV	Prosječan broj pređenih kilometara	Prosječna starost pregledanih vozila (god.)
SARAJEVSKI	137	44 (32,11 %)	94 (68,61%)	250.547	16
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI	60	22 (36,66%)	38 (63,33%)	207.697	15
ZENIČKO-DOBOJSKI	97	34 (35,05%)	59 (60,82%)	217.179	19
BOSANSKO-PODRINJSKI	50	15 (39,00%)	34 (68,00%)	224.108	20
SREDNJOBOSANSKI	29	10 (34,48%)	21 (72,41%)	238.076	16
TUZLANSKI	158	54 (34,17%)	113 (71,51%)	242.052	22
UNSKO-SANSKI	88	27 (30,68%)	60 (68,18%)	247.279	19
UKUPNO	619	206 (33%)	419 (67%)	279.632	20

Tabela 1. Podaci o kontrolisanim vozilima

Grafik 2. Prikaz stanja pregledanih vozila pojedinačno po kantonima

Tokom ovogodišnje akcije najveći broj neispravnosti na vozilima odnosio se na kočioni mehanizam 68,17% od ukupnog broja pregledanih vozila, zatim na električne uređaje i signalizaciju 57,51%, dok se treće mjesto po broju neispravnosti na vozilima odnosio na opremu vozila sa 44,26 %.

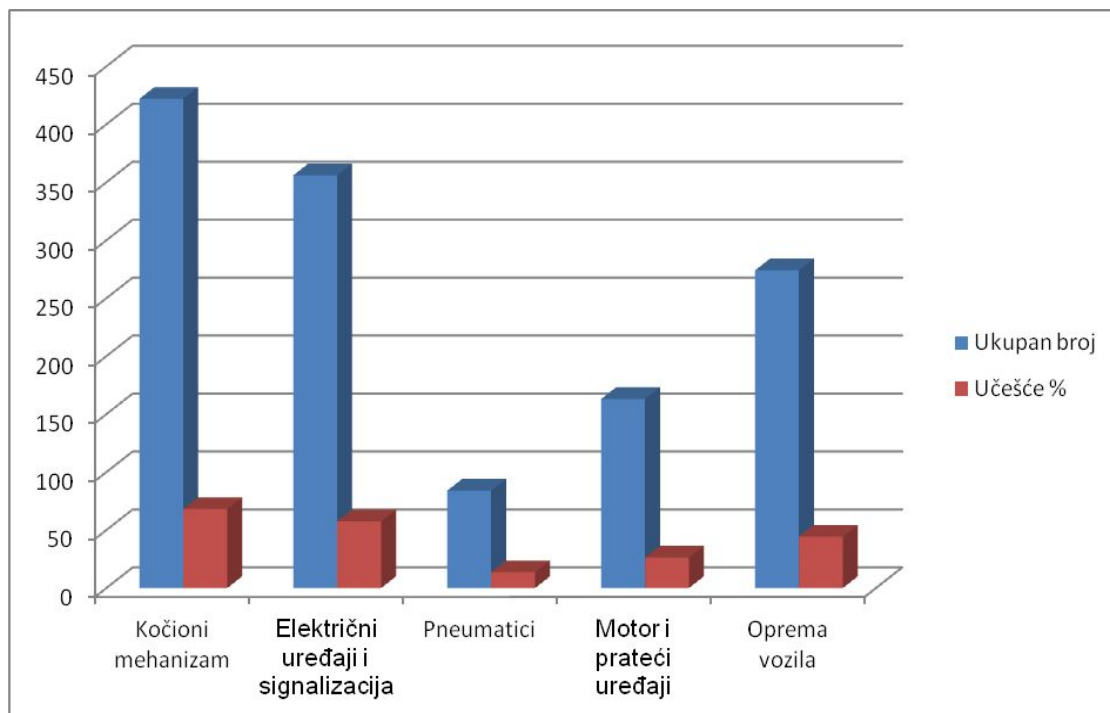
Neispravnosti na kontrolisanim vozilima svrstane su u šest (6) grupa:

- Neispravnosti na sistemu za upravljanje,
- Neispravnosti na sistemu za kočenje,
- Neispravnosti na električnim uređajima i signalizaciji,
- Neispravnosti na motoru i pratećim uređajima ,
- Neispravnosti na pneumaticima,
- Nepotpuna oprema vozila,

koje su prikazane tabelarno i grafički:

	Kočioni mehanizam	Električni uređaji i signalizacija	Pneumatici	Motor i prateći uređaji	Oprema vozila
Ukupan broj	422	356	84	163	274
Učešće %	68,17	57,51	13,57	26,33	44,26

Tabela 2. Neispravnosti na pojedinim sistemima motornih vozila u odnosu na ukupan broj kontrolisanih vozila

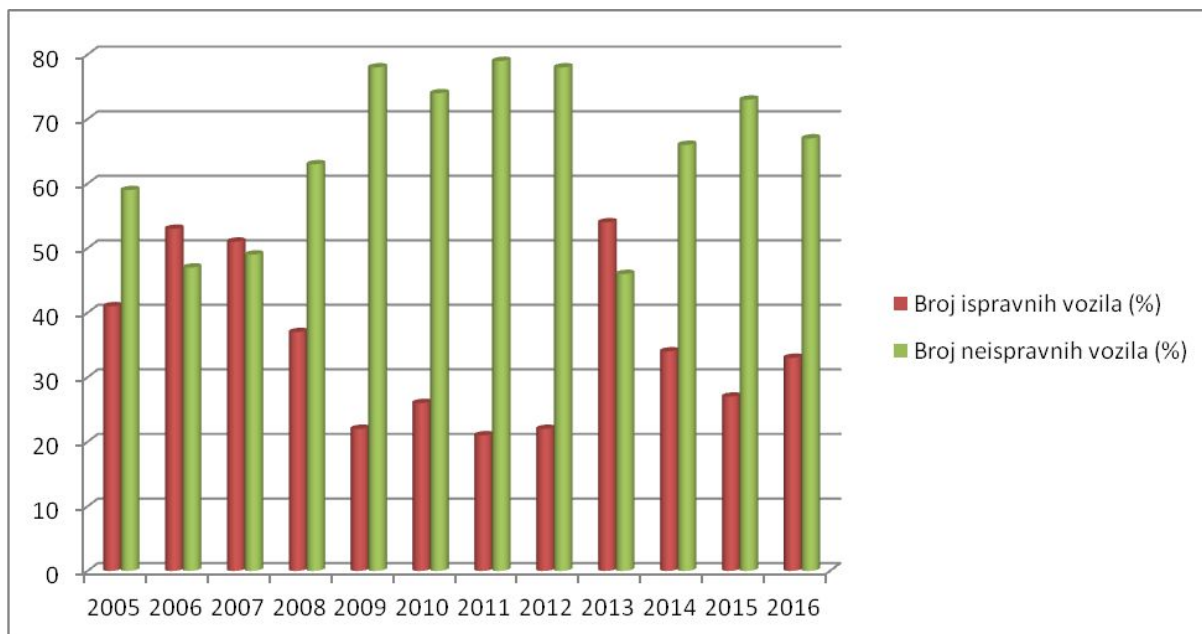

Grafik 3. Procentualni prikaz neispravnosti na pojedinim uređajima

U sledećoj tabeli dat je prikaz broja kontrolisanih vozila uz procenat tehnički ispravnih i tehnički neispravnih vozila sa najčešćim i najbrojnijim kvarovima u periodu 2005.-2016. godina :

Godina	Ukupan broj pregledanih vozila	Broj ispravnih vozila (%)	Broj neispravnih vozila (%)	Najbrojnije neispravnosti na vozilima
2005	838	41	59	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ pneumatici ➤ upravljački mehanizam
2006	921	53	47	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ motor i prateći uređaji ➤ kočioni sistem
2007	803	51	49	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ motor i prateći uređaji ➤ pneumatici
2008	713	37	63	<ul style="list-style-type: none"> ➤ motor i prateći uređaji ➤ svjetlosni uređaj ➤ kočioni sistem
2009	778	22	78	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ pneumatici ➤ kočioni sistem
2010	1035	26	74	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ pneumatici ➤ kočioni sistem
2011	1044	21	79	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ pneumatici ➤ kočioni sistem
2012	1055	22	78	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ pneumatici ➤ kočioni sistem
2013	608	54	46	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ pneumatici ➤ kočioni sistem
2014	456	34	66	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ pneumatici ➤ kočioni sistem
2015	826	27	73	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svjetlosni uređaj ➤ kočioni sistem ➤ pneumatici
2016	619	33	67	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kočioni sistem ➤ svjetlosni uređaj ➤ motor i prateći uređaji

Tabela 3. Rezultati akcije kontrole tehničke ispravnosti vozila «Putujte sigurno» po godinama

Grafikon 4. Kretanje broja tehnički ispravnih i tehnički neispravnih vozila u periodu 2005 - 2016. godine

Posmatrajući naprijed navedene podatke (tabela 3. i grafikon 4.) evidentno je da je u 2016. godini od ukupnog broja kontrolisanih vozila povećan broj tehnički ispravnih vozila. Ono što je takođe vidljivo i porazno je činjenica da se neispravnosti na kočionom sistemu, jednom od najbitnijih sistema za sigurnost vozila u saobraćaju, nalaze među tri najčešće i najbrojnije neispravnosti na vozilima.

U sledećoj tabeli dat je prikaz neispravnosti putničkih motornih vozila po kantonima:

Kanton	Sarajevo	Zeničko- dobojski	Hercegovačko neretvanski	Bosansko- podrinjski	Srednjobosanski	Tuzlanski	Unsko-sanski
Ukupan broj pregledanih vozila	137	93	51	50	31	158	88
Kočioni mehanizam	90 65,69%	73 78,49%	42 82,35%	31 62,00%	22 70,96%	120 75,94%	44 50,00%
Električni uređaji i signalizacija	78 56,93%	61 65,59%	34 66,66%	24 48,00%	20 64,51%	94 59,49%	45 51,13%
Neispravnosti pneumatika	8 5,83%	15 16,12%	10 19,60%	9 18,00%	10 32,25%	23 14,55%	10 11,36%
Motor i prateći uređaji	37 27,00%	33 35,48%	13 25,49%	13 26,00%	12 0,13%	41 25,94%	26 29,54%
Oprema vozila	52 37,95%	35 37,63%	29 56,86%	26 52,00%	33 38,70%	73 46,20%	42 47,72%

Tabela 4. Neispravnosti na pojedinim sistemima motornih vozila u odnosu na ukupan broj kontrolisanih vozila pojedinačno po kantonima

Ukoliko posmatramo pojedine neispravnosti važno je napomenuti da su kontrolisana samo putnička motorna vozila metodom slučajnog uzorka i da uzorak kontrolisanih vozila nije adekvatno reprezentativan za cjelokupno stanje ispravnosti motornih vozila na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, ali i da ilustruje stvarno stanje voznog parka Federacije BiH.